

3 Vragenuur

Vragenuur

Vragen Bevers

Vragen van het lid Bevers aan de staatssecretaris Langdurige en Maatschappelijke Zorg, bij afwezigheid van de staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport, over **het bericht "Waarschuwing voor afslankmiddelen met gevaarlijke stof"**.

De voorzitter:

Dan heet ik graag de staatssecretaris Volksgezondheid, Welzijn en Sport van harte welkom. Zij vervangt de andere staatssecretaris, de heer Karremans, wat betreft maar liefst twee vragen. Ze stond erop om hier vandaag toch te zijn, omdat beide onderwerpen haar aan het hart gaan. Ze is ook bijzonder onderlegd wat betreft beide vragen. Daarom geef ik graag als eerste het woord aan de heer Bevers van de fractie van de VVD, voor het stellen van een vraag. Het woord is aan de heer Bevers.

De heer Bevers (VVD):

Voorzitter, dank u wel. Afvallen is ongelooflijk moeilijk. Veel mensen zullen dat wel herkennen. Je moet minder eten, vooral minder lekker eten, en meer sporten en bewegen, en dan duurt het vaak ook nog heel erg lang voordat je merkt dat er resultaat is. Ik kan daarover meepraten. Natuurlijk zijn pillen, drankjes en andere producten die ervoor zorgen dat afvallen snel en makkelijk gaat, dan aantrekkelijk; dat is bijna te mooi om waar te zijn. Nu zijn er producten, of eigenlijk geneesmiddelen, waarvan de wetenschap wel heeft bewezen dat ze helpen met afvallen. Maar er gaan op TikTok en Instagram vooral ook veel fabeltjes rond. Daarop laten influencers je geloven dat je hun afslanktheeën en kruidendrankjes moet kopen. Dan zou je zogenaamd snel slank worden.

Vorige week moest de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, de NVWA, weer een officiële waarschuwing uitsturen voor afslankpillen met gevaarlijke stoffen. Ik zeg nadrukkelijk "weer", omdat dit zeker niet de eerste keer is dat er te veel gevaarlijke stoffen worden opgehemeld op social media. Het gaat om afslankpillen met gevaarlijke stoffen die niet op het etiket vermeld staan en verboden zijn. Mijn eerste vraag aan de staatssecretaris is of zij inderdaad kan bevestigen dat de genoemde gevaarlijke stoffen sibutramine en sildenafil verboden zijn en niet mogen worden gebruikt in producten. Kan de staatssecretaris nog eens toelichten waarom deze stoffen verboden zijn en wat er kan gebeuren met mensen die deze stoffen toch innemen, bijvoorbeeld via thee of pillen? Zijn de producten waar deze stoffen in worden verwerkt nou wel of niet verboden en zijn degenen die die producten verkopen illegaal bezig?

De voorzitter:

Het woord is aan de staatssecretaris.

Staatssecretaris Maeijer:

Voorzitter, dank. Dank dat ik hier vandaag mag komen voor maar liefst twee sets mondelinge vragen. Dat doe ik natuurlijk met heel veel plezier en liefde, dus nogmaals dank voor de uitnodiging.

De voorzitter:

Dat siert u. U bent altijd welkom hier.

Staatssecretaris Maeijer:

Heel graag, voorzitter. Het betreft een dossier van mijn collega Karremans, die vandaag helaas elders aan het werk is. De heer Bevers stelt een terechte en belangrijke vraag. De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, de NVWA, komt inderdaad opnieuw met een waarschuwing voor afslankpillen. De waarschuwing geldt specifiek voor de pillen DynaPills en Meri. Deze bevatten volgens de NVWA gevaarlijke ingrediënten en kunnen daardoor inderdaad ernstige bijwerkingen hebben. De heer Bevers noemde sibutramine al; dat is de stof waar het om gaat in de pillen. Die stof is niet toegelaten in levensmiddelen omdat die gezondheidsrisico's met zich meebrengt. Afslanksupplementen met schadelijke stoffen mogen niet worden verkocht. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt primair bij het bedrijf dat het product produceert en op de markt brengt.

De heer Bevers vroeg of het hier gaat om een verboden stof. Dat is zo. Sibutramine is een verboden stof en is niet toegelaten in levensmiddelen. De heer Bevers vroeg mij ook wat deze stof nou exact met mensen doet. Die stof doet helaas veel. In het verleden is sibutramine toegepast als geneesmiddel bij de behandeling van obesitas, maar vanwege een verhoogd risico op hart- en vaatziekten en ernstige bijwerkingen is de stof sinds 2010 niet meer toegelaten op de Europese markt. Sibutramine mag niet worden gebruikt in levensmiddelen en voedingssupplementen. Het middel kan een hoge hartslag, hoge bloeddruk, misselijkheid en braken veroorzaken.

De heer Bevers (VVD):

Dank aan de staatssecretaris. Ze zegt al dat het met name voor mensen met bepaalde aandoeningen behoorlijk gevaarlijk is om het te gebruiken. Mensen hebben natuurlijk steeds vaker te maken met hart- en vaatziekten. Daarmee zijn ze dus bijzonder schadelijk. De VVD heeft al vaker aan de bel getrokken over de etiketteringsregels en gevraagd of het niet nodig is om dat eens steviger aan te pakken. Ik zou van de staatssecretaris willen weten of de ooit aangekondigde wet voor dit soort etiketregels inmiddels onderweg is. Zijn die regels dan van toepassing op alle producten waar het over gaat? Dan heb ik het dus niet alleen over afslankpillen, maar ook over de verschillende soorten thee en andere soorten middelen die claimen dat je daarvan afvalt. Wanneer kan de Kamer die wet dan verwachten?

Staatssecretaris Maeijer:

Dat is een terechte vraag. De staatssecretaris, de SJPS, werkt aan een voorstel dat verboden of limieten stelt ten aanzien van een aantal specifieke onveilige stoffen, of eisen aan de etikettering. De internetconsultatie voor dit wetsvoorstel start binnenkort al. Sibutramine is geen onderdeel van dit wetsvoorstel, want het is al een niet-toegelaten stof in levensmiddelen. Dat biedt voor de NVWA de grondslag om te handhaven. Rond de zomer van 2025 zal de Kamer een

brief van de staatssecretaris ontvangen met daarin alle relevante ontwikkelingen. Daarin zal ook een update worden gegeven van de aanpak van voedingssupplementen en van de voortgang van het wetsvoorstel en het notificatiesysteem.

De heer **Beyers** (VVD):

Helder. Dank. Ten slotte wil ik nog een korte vraag stellen over de verkoopplekken. Ik sprak al even over social media, zoals TikTok en Instagram, maar ook via sites als Marktplaats blijken dit soort producten te worden aangeboden en verkocht. Kan de staatssecretaris aangeven welke verantwoordelijkheid die websites hebben als het gaat om de verkoop van die gevaarlijke stoffen en producten? Is de staatssecretaris bereid om zich meer in te zetten voor het proactief opsporen van advertenties, zoals we dat ook al doen bij illegale tabaks- en rookwaren en vapes? Dat werkt eigenlijk wel goed, dus is de staatssecretaris bereid om dat ook voor dit soort illegale en gevaarlijke stoffen te regelen? De laatste vraag is of de NVWA ook voldoende handvaten heeft om dat te doen.

Staatssecretaris **Maeijer**:

Dat zijn een hoop vragen in één. Het begint primair met de verantwoordelijkheid van het levensmiddelenbedrijf, om te zorgen dat er geen onveilige voedingsmiddelen op de markt worden gebracht. Dit is ook vastgelegd in Europese wetgeving, in de Algemene Levensmiddelenverordening. De NVWA houdt toezicht op de naleving door bedrijven van de regels voor voedselveiligheid en kijkt daarbij naar de verschillende kanalen die door bedrijven of personen worden gebruikt om producten aan te bieden, zoals sociale media, onlinewinkels en fysieke winkels. Er zijn onder andere met Marktplaats afspraken gemaakt over de verwijdering van advertenties voor levensmiddelen die gezondheidsrisico's met zich meebrengen. Indien de NVWA op Marktplaats bijvoorbeeld afslankthee aantreft die niet voldoet aan wet- en regelgeving, wordt dit aan Marktplaats gemeld en wordt de advertentie verwijderd. Toezicht op bedrijven die buiten de Europese Unie gevestigd zijn en die hun producten via social media aanbieden, is juridisch gezien lastiger. De NVWA kan in zulke gevallen wel de inhoud laten verwijderen indien die niet aan de wetgeving voldoet. Daarnaast brengt ze natuurlijk ook de buitenlandse autoriteiten op de hoogte zodat deze autoriteiten en ook het moederbedrijf maatregelen kunnen nemen om de handel te stoppen. Maar op het moment dat die zich buiten de EU bevinden, is het juridisch gezien wel lastiger.

De heer **Beyers** (VVD):

Dank. Ik hoop dat de staatssecretaris bereid is om de Kamer op de hoogte te houden van de voortgang en ik hoop dat we snel strengere regels voor dit soort valse sprookjes tegemoet kunnen zien.

Dank u wel.

Staatssecretaris **Maeijer**:

Ik zal deze boodschap overbrengen aan mijn collega.

De **voorzitter**:

Mevrouw Tielen van de VVD voor een vervolgvraag.

Mevrouw **Tielen** (VVD):

Dank aan de staatssecretaris dat ze hier is en uiteraard ook voor de antwoorden. Ik hoor de staatssecretaris zeggen dat er rond de zomer een brief komt met een update en een aankondiging van het wetsvoorstel, maar dat wetsvoorstel over die etikettering werd een jaar geleden al aangekondigd. Mijn vraag is of er kapers op de kust zijn of kinken in de kabel of dat dit gewoon vertraging is.

Staatssecretaris **Maeijer**:

Voor zover mij bekend is, start de internetconsultatie van dit voorstel binnenkort. Mij zijn geen kinken in de kabel bekend, maar misschien is het goed als collega Karremans die specifieke vraag beantwoordt. De Kamer zal rond de zomer, zoals ik inderdaad al zei, een brief ontvangen met alle relevante ontwikkelingen ten aanzien van de voedselveiligheid en ook een update ten aanzien van de aanpak van voedingssupplementen, waaronder dus de voortgang van het wetsvoorstel. Maar zoals ik al eerder aangaf, ook richting de heer Beyers, start de internetconsultatie op korte termijn.

Mevrouw **Daniëlle Jansen** (NSC):

Het is heel jammer dat mensen die willen afvallen steeds vaker grijpen naar dit soort afslankpillen. Het wordt zelfs heel gevaarlijk. Veel beter zou het zijn om te gaan investeren in een gezonde omgeving, zodat mensen gefaciliteerd worden in het gezonde leven en dus ook minder noodzaak hebben tot het grijpen naar deze spullen. Kan de staatssecretaris opsommen welke concrete maatregelen er zijn om die omgeving gezonder te maken?

Staatssecretaris **Maeijer**:

Ik ben het met u eens dat de leefomgeving belangrijk is voor het bepalen van de voedselkeuze, net als de portemonnee dat is. Het is belangrijk dat de gezonde keuze ook de gemakkelijke keuze wordt. Ik weet dat mijn collega, staatssecretaris Karremans, hard werkt aan een, zoals hij dat noemt, "samenhangende effectieve preventiestrategie" en dat die dit voorjaar naar uw Kamer toe komt. Een belangrijk onderdeel van strategie is het gezonder krijgen van de leefomgeving.

De heer **Dekker** (FVD):

Is de staatssecretaris ervan op de hoogte dat we tegenwoordig Ozempic hebben? Dat is een vreselijk populair middel dat eigenlijk voor diabetes type 2 is, maar ook vaak wordt gebruikt om af te slanken. Het is daar niet speciaal voor op de markt. Mensen moeten het zelf betalen. Juicht de staatssecretaris dat toe of wil ze daar juist een beperking aan stellen?

Staatssecretaris **Maeijer**:

Vergeeft u mij, maar u overvraagt mij ietwat aangezien dit niet mijn portefeuille is. Ik ben dus wat terughoudend om deze vraag te beantwoorden, maar ik denk in zijn algemeenheid dat we heel voorzichtig moeten zijn met het grijpen naar medicatie en geneesmiddelen. Misschien is het goed als deze heel specifieke vraag door mijn collega nader wordt beantwoord.

De heer **Claassen** (PVV):

Het is niet de eerste keer dat dit middel komt oppoppen op de markt. Weet de staatssecretaris ondertussen waar het überhaupt vandaan komt? Want dat kan natuurlijk helpen in het tegengaan van het op de markt komen van dit spul.

Staatssecretaris **Maeijer**:

Dat is een terechte vraag. In dit geval heeft de NVWA kunnen achterhalen dat een deel van de pillen afkomstig is uit Turkije. Zoals ik net al aangaf in mijn beantwoording richting de heer Bevers, is de procedure dan dat er een melding wordt gedaan bij de Turkse autoriteiten met het verzoek om te handhaven.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Tot zover dit onderwerp.